

Sygn. akt I C 437/12/3

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lipca 2012 roku

Sąd Rejonowy Katowice – Zachód w Katowicach, Wydział I Cywilny

w składzie

Przewodniczący – SSR Ewa Skupień

Protokolant: apl. aplikacji ogólnej I. S.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 04 lipca 2012 roku w K.

sprawy z powództwa Gminy K.

przeciwko (...) Bank (...) Spółce Akcyjnej w K.

o zapłatę

1. **oddala powództwo;**

2. **zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617 (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 16 kwietnia 2012 roku powód – Gmina K. – domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Banku (...) S. A. kwoty 5.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15.11.2011 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że (...) Bank (...) S. A. udzielił (...) S. A. gwarancji bankowej nr (...) - (...) /11 na kwotę 5.000 zł, która to gwarancja stanowiła formę wadium, wniesionego przez (...) S. A. przy przystąpieniu do przetargu organizowanego przez gminę K.. W związku z tym, że roszczenie z tytułu gwarancji stało się wymagalne, powód wystosował do pozwanego żądanie zapłaty 5.000 zł, zgodnie z zapisem dokumentu gwarancji, które jednak nie zostało spełnione przez pozwanego. Powód podniósł, że żądanie zapłaty czyni zadość warunkom formalnym określonym w dokumencie gwarancji, jako że zostało prawidłowo podpisane przez osoby uprawnione do zaciągania zobowiązań w imieniu Gminy K., co zostało potwierdzone przez Bank prowadzący rachunek Gminy, a także poprzez dołączenie do pisma karty wzorów podpisów. Powód wskazał, że żądanie wypłaty gwarancji zostało podpisane w imieniu Gminy K. przez Dyrektora Wydziału Finansowego – E. H. i Głównego Księgowego – E. Ś.. Pismo zawierające żądanie wypłaty zostało następnie przedstawione w banku (...) S. A. prowadzącym rachunek Gminy, celem potwierdzenia zgodności podpisów, co zostało dokonane przez pracownika banku poprzez umieszczenie na dokumencie pieczęci o treści „podpisy zgodne”. Powód podniósł ponadto, że o zastrzeżeniach co do spełnienia wymogów formalnych żądania wypłaty gwarancji pozwany poinformował pismem z dnia 15 listopada 2011 roku, a więc po wygaśnięciu gwarancji. Powód stwierdził, że odmowa wypłaty gwarancji przez powoda była nieuzasadniona, nie miał on podstaw, by od strony materialnej kwestionować przedłożone przez Gminę żądanie wypłaty gwarancji.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność pozwanego, argumentując, że żądanie zapłaty z tytułu gwarancji bankowej złożone w dniu 7 listopada 2012 roku, wbrew obowiązкови określoneму w treści gwarancji nie zawierało potwierdzenia, że podpisy

złożone na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu powoda. Adnotacja „podpisy zgodne” złożona przez pracownika Banku (...) S. A. nie odpowiada w ocenie pozwanego wymogom zawartym w gwarancji. Karta wzorów podpisów dołączona przez powoda wobec odmowy wypłaty kwoty gwarancji, jako dokument sporządzony na potrzeby rachunków bankowych prowadzonych przez bank obsługujący powoda również nie potwierdza, że osoby wskazane w karcie mogą w imieniu powoda zaciągać zobowiązania majątkowe. Pozwany podkreślił również, że dokonana przez niego kontrola żądania wypłaty gwarancji miała wyłącznie formalny charakter i stanowi jedyne zabezpieczenie zleceniodawcy gwarancji przed nieuprawnionym zrealizowaniem uprawnień z gwarancji przez jej beneficjenta.

Na rozprawie w dniu 4 lipca 2012 roku strony podtrzymały swoje stanowiska wyrażone w pozwie i odpowiedzi na pozew. Powód złożył nadto do akt poświadczone odpisy pełnomocnictw udzielonych E. H., pisma w przedmiocie powierzenia obowiązków oraz aktu mianowania E. Ś., argumentując, że żądanie zapłaty z tytułu gwarancji nie było oświadczeniem w przedmiocie zaciągnięcia zobowiązania. Podkreślił, że z karty wzorów podpisów przedłożonej pozwanemu w toku korespondencji wynika, że osoby podpisane były uprawnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych. Warunki gwarancji zostały więc spełnione, ponieważ bank potwierdził zgodność podpisów.

Pozwany podniósł, że beneficjent gwarancji nie spełnił wymogów w niej określonych przed upływem terminu wygaśnięcia gwarancji, a żądanie powoda byłoby uwzględnione, gdyby strona powodowa wcześniej złożyła pełnomocnictwa.

Sąd ustalił:

(...) Bank (...) S. A. w K. udzielił na zlecenie (...) S. A. z siedzibą w R. gwarancji bankowej nr (...) - (...)/11 na rzecz Gminy K. – beneficjenta gwarancji. Gwarancja bankowa stanowiła wadium wniesione przez (...) S. A. w związku z przystąpieniem do przetargu nieograniczonego na dzierżawę 210 sztuk terminali graficznych, znak sprawy OR-10.271.132.2011, organizowanym przez Gminę K.. Gwarant zobowiązał się nieodwołalnie, bezwarunkowo i bezzwłocznie zapłacić do rzecz beneficjenta gwarancji każdą kwotę do łącznej wysokości 5.000,00 zł na pisemne żądanie beneficjenta gwarancji stwierdzające ziszczenie się warunku wskazanego w treści listu gwarancyjnego. Gwarancja obowiązywała od dnia 29 sierpnia 2011 roku, termin wygaśnięcia zobowiązania został określony na dzień 14 listopada 2011 roku, o ile przed upływem tego terminu beneficjent gwarancji nie zawiadomi gwaranta pisemnie, zgodnie z warunkami określonymi w treści listu gwarancyjnego, o wystąpieniu roszczenia. Pisemne żądanie zapłaty powinno być skierowane na adres: (...) Bank (...) S. A. ul. (...), (...)-(...) K..

W treści gwarancji znalazł się warunek, zgodnie z którym Bank prowadzący rachunek beneficjenta gwarancji lub notariusz powinien potwierdzić, że podpisy złożone na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji. /gwarancja nr (...) - (...)/11 k. 5/

W związku z wymagalnością roszczenia z tytułu gwarancji, z uwagi na fakt, że Wykonawca ((...) S. A.) w odpowiedzi na skierowane do niego wezwanie, o którym mowa w art. 26 ust. 3 Ustawy Prawo zamówień publicznych, nie złożył w określonym terminie dokumentów, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy oraz nie udowodnił, że wynika to z przyczyn niezależnych po jego stronie, pismem z dnia 7 listopada 2011 roku powód skierował na adres (...) Bank (...) S. A. (...) przy ul. (...) w K. żądanie zapłaty gwarancji nr (...) - (...)/11 w kwocie 5.000,00 zł w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Pismo podpisane zostało przez E. H. i E. Ś. i opatrzone pieczęcią o treści „podpisy zgodne” z podpisem K. S. (1) i dwoma innymi nieczytelnymi podpisami i pieczęcią: Bank (...) S.A. Oddział w K. Rynek Główny”. /pismo z dnia 7 listopada 2011 roku k. 6/

W odpowiedzi na powyższe wezwanie, pozwany, pismem z dnia 15 listopada 2011 roku, odmówił spełnienia świadczenia, wskazując, że żądanie zostało zgłoszone niezgodnie z wymogami określonymi w treści gwarancji, ponieważ bank prowadzący rachunek lub notariusz powinien potwierdzić, że podpisy złożone na żądaniu zapłaty

należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Gminy K.. /pismo z dnia 15 listopada 2011 roku k. 9/

Powód, w związku z odmową zapłaty gwarancji bankowej, wraz z pismem przewodnim z dnia 28 listopada 2011r. dołączył do wezwania do zapłaty kartę wzorów podpisów, wymieniając osoby uprawnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Gminy K.. Wskazał ponadto, że podpisy na żądaniu zapłaty gwarancji z dnia 7 listopada 2011 roku, zgodnie z wymogami gwarancji, zostały potwierdzone przez pracowników banku (...) S. A., K. S. (2), G. S. i A. C.. /pismo z dnia 28 listopada 2011 roku k. 10, karta wzorów podpisów k. 11, wezwanie do zapłaty k. 12/

Pismem z dnia 13 grudnia pozwany ponownie odmówił zapłaty sumy gwarancyjnej, argumentując, że w związku ze zgłoszeniem żądania niezgodnie z wymogami określonymi w treści gwarancji i obowiązywaniem gwarancji do dnia 14 listopada 2011 roku, gwarancja wygasła. Podtrzymał też swoje stanowisko w odpowiedzi na ostateczne wezwanie do zapłaty z dnia 28 lutego 2012 roku. /pismo pozwanego z dnia 13 grudnia 2011 roku k. 13 i z dnia 13 marca 2012 roku k. 16, wezwanie do zapłaty z dnia 28 lutego 2012 roku k. 14/

Powyższe ustalono na podstawie dokumentów dołączonych do pozwu i odpowiedzi na pozw oraz złożonych przez strony w toku postępowania, których autentyczność nie budziła wątpliwości, ani nie była kwestionowana przez strony.

Na rozprawie w dniu 4 lipca 2012 roku pełnomocnik powoda złożył do akt sprawy poświadczony odpisy pełnomocnictw Prezydenta Miasta K. nr (...) z dnia 26 stycznia 2012 roku oraz nr (...) z dnia 16 lutego 2011 roku udzielonych E. H., upoważniających m.in. do zawierania w imieniu Gminy Miejskiej K. wszelkich umów w zakresie działania Wydziału Finansowego, w tym zaciągania zobowiązań finansowych w zakresie działania Wydziału Finansowego, których wartość przedmiotu umowy lub kwota zobowiązania nie przekracza 65.000,00 zł (sześćdziesięciu pięciu tysięcy złotych) w ramach środków finansowych związanych z realizacją zadań przewidzianych w budżecie Miasta K. dla Wydziału Finansowego. Przedłożono także pismo dotyczące powierzenia E. Ś. obowiązków i odpowiedzialności w zakresie rachunkowości określonych ustawą z dnia 6 sierpnia 2010 roku oraz akt mianowania E. Ś. na stanowisko Głównego Księgowego w Wydziale Finansowym Urzędu Miasta K. z dniem 5 czerwca 2006 roku. / pełnomocnictwa k. 58, 59, pismo z dnia 6.08.2010 k. 60, akt mianowania k. 61/. Z przyczyn wskazanych w części zważeniowej dokumenty te nie były podstawą istotnych dla sprawy ustaleń sądu.

Sąd zważył:

Powództwo, wobec braku usprawiedliwionych podstaw podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 81 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe (Dz.U. z 2002r., Nr 72, poz. 665 ze zm.), gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Udzielenie i potwierdzenie gwarancji bankowej następuje na piśmie pod rygorem nieważności.

Gwarancję bankową, przyjmując pogląd dominujący w nauce i wyrażony w orzecznictwie (por. np. uchwała SN z dnia 16 kwietnia 1993 roku, III CZP 16/93, OSNC 1993/10/166) uznać należy za jednostronnie zobowiązującą umowę zawieraną między bankiem – gwarantem a uprawnionym z gwarancji – beneficjentem gwarancji. Do zawarcia umowy dochodzi w momencie wystosowania przez beneficjenta gwarancji żądania zapłaty sumy gwarancyjnej, które traktować należy jako przystąpienie do wykonania umowy, o którym mowa w art. 69 k.c. lub jako oświadczenie woli o przyjęciu oferty, o ile żądanie to zostanie gwarantowi doręczone przed wygaśnięciem zobowiązania wynikającego z listu gwarancyjnego. Gwarancja bankowa jest przez większość przedstawicieli doktryny uważana za czynność prawną o charakterze abstrakcyjnym, co oznacza, że jej ważność nie zależy od istnienia ważnej kauzy (tak G. T., J. P., M. O., R. T.). Konsekwencją abstrakcyjnego charakteru tej czynności prawnej, a także lakonicznego uregulowania gwarancji bankowej w obowiązujących przepisach jest obowiązek prawidłowego i szczegółowego sformułowania warunków gwarancji bankowej w zakresie wskazania przypadków, w których powstaje po stronie

gwaranta obowiązek świadczenia na rzecz beneficjenta gwarancji (tak Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 13 listopada 2009 roku, XII Ga 350/09). Należy podkreślić, iż w obowiązujących uregulowaniach brak ograniczeń dla stron zawierających umowę gwarancji bankowej, a tym bardziej dla banku będącego oferentem wystosowującym list gwarancyjny, w zakresie swobodnego kształtowania stosunku zobowiązaniowego. Dopuszczalne jest zatem zawarcie w liście gwarancyjnym dodatkowych warunków formalnych, od których uzależnione będzie spełnienie przez gwaranta świadczenia na rzecz beneficjenta gwarancji. W przypadku uzależnienia zapłaty sumy gwarancyjnej jedynie od złożenia stosownego oświadczenia przez beneficjenta gwarancji, formalne badanie, czy przedstawione przez beneficjenta gwarancji żądanie zapłaty spełnia wszystkie wymogi formalne określone w liście gwarancyjnym stanowi jedyne skuteczne zabezpieczenie zleceniodawcy gwarancji przed nieuprawnionym zrealizowaniem uprawnień z gwarancji przez jej beneficjenta.

Odnosząc powyższe rozważania teoretyczne do realiów rozpoznawanej sprawy podkreślić należy, że zawarcie w gwarancji nr (...) - (...)/11 warunku, zgodnie z którym Bank prowadzący rachunek beneficjenta gwarancji lub notariusz powinien potwierdzić, że podpisy złożone na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w jego imieniu nie jest niezgodne z uregulowaniem instytucji gwarancji w obowiązujących przepisach. Strony mają w tym zakresie swobodę co do ukształtowania treści stosunku zobowiązaniowego.

Złożone przez powoda (beneficjenta gwarancji) żądanie zapłaty sumy gwarancyjnej z dnia 7 listopada 2011 roku podpisane zostało przez E. Ś. i E. H.. Na dokumencie – wbrew wymaganiom zawartym w liście gwarancyjnym – nie znalazło się jednak potwierdzenie, że podpisy te należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Gminy K.. Potwierdzenie to – zawierające wymagane sformułowanie – pochodzić powinno od Banku prowadzącego rachunek Gminy lub od notariusza. Na wskazanym dokumencie umieszczono jedynie pieczęć o treści „podpisy zgodne”, która z kolei została podpisana przez K. S. (2). Na żądaniu zapłaty znajduje się również pieczęć Banku (...) S. A. Oddział w K.. Ze sposobu sporządzenia i podpisania żądania zapłaty nie wynika, by osoby je podpisujące były uprawnione do zaciągania zobowiązań w imieniu powoda. Pieczęć stwierdzająca zgodność podpisów potwierdza jedynie, że złożone na dokumencie podpisy są zgodne ze wzorami podpisów znajdującymi się w dokumentach związanych z prowadzonym przez bank rachunkiem bankowym powoda. Powyższe potwierdziło dołączenie do żądania zapłaty, wobec odmowy wypłaty sumy gwarancyjnej przez pozwanego, karty wzorów podpisów, stworzonej dla Miasta K. – Wydziału Finansowego przez Bank (...) S. A. Przy tym podkreślenia wymaga fakt, że kartę wzorów podpisów dołączono do żądania zapłaty już po dacie wygaśnięcia zobowiązania gwarancyjnego pozwanego, w dokumencie gwarancji znalazł się bowiem jednoznaczny zapis stanowiący, że gwarancja wygasa dnia 14 listopada 2011 roku. Pismo, do którego powód dołączył kartę wzorów podpisów datowane jest natomiast na dzień 28 listopada 2011 roku. Dla skuteczności żądania wypłaty sumy gwarancyjnej, oświadczenie beneficjenta gwarancji odpowiadające wszelkim zastrzeżonym przez strony warunkom formalnym powinno dotrzeć do gwaranta przed upływem terminu obowiązywania gwarancji. Abstrahując jednak od powyższego, karta wzorów podpisów jest dokumentem stworzonym przez bank prowadzący rachunek na potrzeby dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku. Osoby w niej wskazane są, według informacji zawartych w karcie, uprawnione do dysponowania rachunkami z tytułu zajmowanych stanowisk lub do dysponowania środkami pieniężnymi na rachunkach bankowych w zakresie i w sposób podany przy poszczególnych nazwiskach. Pieczęć podpisy zgodne potwierdza zatem jedynie, że podpisy zostały własnoręcznie złożone przez wskazane osoby, a nie potwierdza uprawnienia tych osób do zaciągania zobowiązań majątkowych. Sformułowanie „podpisy zgodne” nie jest tym samym co – wymagane – sformułowanie „podpisy złożone na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych” lub notariusza. W żądaniu zapłaty gwarancji to ostatnie sformułowanie jednak nie padło, a tym samym gwarant – pozwany – nie był zobowiązany do zapłaty określonego w gwarancji świadczenia.

Należy jeszcze ponownie zaakcentować, iż zgodnie z tezami podnoszonymi w piśmiennictwie, „jeżeli z warunków gwarancji na pierwsze żądanie wynika obowiązek złożenia przez beneficjenta oświadczenia, że wystąpiły okoliczności uzasadniające realizację gwarancji (tzw. gwarancja na pierwsze usprawiedliwione żądanie), również i takie oświadczenie podlega kontroli jedynie formalnej” (Marcin Olechowski, Glosa do wyroku SN z dnia 25 czerwca 1999 roku, II CKN 402/98). Kontrola, czy beneficjent gwarancji dostosował żądanie zapłaty do warunków

wymaganych przez list gwarancyjny, jest zatem nadal kontrolą warunków formalnych żądania zapłaty. Wobec tego za nieuzasadnione uznać należy twierdzenie powoda, jakoby przedłożone przez powoda żądanie wypłaty sumy gwarancyjnej zostało przez pozwanego zakwestionowane od strony materialnej.

Z uwagi na powyższe, na mocy powołanych przepisów, orzeczono jak w wyroku z dnia 11 lipca 2012 roku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w przepisie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 k.p.c. W związku z oddaleniem powództwa, za stronę przegrywającą sprawę uznać należy stronę powodową. Zasądzono zatem od powoda na rzecz pozwanego kwotę 617,00 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na kwotę 617 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego (§ 6 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz.1348 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa.